

Lausunto hallituksen esityksestä eräiden kansallispuistoista annettujen lakien muuttamisesta

Kaupunginhallitus 24.08.2026

339/03.00/2026

Valmistelijat: kehitysjohtaja Sari Soini, kaupunkirakennejohtaja Jukka Nurmi, kaavoituspäällikkö Esko Hyytinen, toimitusjohtaja Timo Isolähteenmäki

Seloste ja perustelut: Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja eräiden kansallispuistoista annettujen lakien muuttamisesta. Lakimuutokset mahdollistaisivat tiettyjen Nuuksion, Teijon ja Seitsemisen kansallispuistoissa sijaitsevien kiinteistökokonaisuuksien luovuttamisen Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnasta. Esitys liittyy pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteeseen julkisen talouden tasapainottamisesta ja hallituksen päätöksiin valtionhallinnon sopeutustoimista. Metsähallituksen julkisiin hallintotehtäviin kohdistuvien säästöjen vuoksi Metsähallituksen Luontopalvelut vähentää hallinnassaan olevien rakennusten määrää kiinteistöjen vaatiman hoidon ja käytettävissä olevien resurssien tasapainottamiseksi.

Seitsemisen osalta esityksen tavoitteena on mahdollistaa Metsähallituksen Luontopalveluille Seitsemisen kansallispuistossa sijaitsevan Seitsemisen luontokeskuksen rakennusten ja niihin välittömästi liittyvien maa-alueiden omistamisesta ja hallinnoinnista luopuminen rajaamalla ne kyseisten kansallispuistojen ulkopuolelle. Esityksen tavoitteena on mahdollistaa rakennusten ja kiinteistöjen myyminen valtion ulkopuoliselle taholle.

Luontokeskuksessa on kolme rakennusta: luontokeskus, toimisto/asuntola ja varasto. Päärakennus on vuodelta 1989, toimisto sekä varstorakennus vuodelta 1988. Museoviraston lausunnossaan esittämän arvion mukaan ne muodostavat ajallisesti ja arkkitehtonisesti yhtenevän rakennuskokonaisuuden. Rakennuksia ei ole suojeltu yleis- tai asemakaavassa eivätkä ne sisälly valtakunnallisiin tai maakunnallisiin kulttuuriympäristön inventointeihin. Pihapiirissä ei ole muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Kiinteistö on suunniteltu luovutettavaksi 0,48 hehtaarin tontilla. Luontokeskuksen ylläpitokustannukset ovat noin 35 000 euroa vuodessa. Nykyisellä kustannusrakenteella ylläpitokustannukset olisivat noin 425 000 euroa ja korjauskustannukset noin 675 000 euroa 10 vuoden aikajaksolla. Luopumisen perusteina ovat kiinteistöjen omistamisen korkeat kustannukset sekä korjaustarpeesta aiheutuvat kustannuspaineet.

Vaihtoehtoina rakennuksista luopumiselle olisi niiden vuokraaminen alueen kunnille tai yrittäjille, rakennusten myyminen vuokratontille tai rakennusten purkaminen. Kansallispuistoissa sijaitsevien rakennusten myynnin yksityiskäyttöön voi kuitenkin katsoa olevan ristiriidassa yleisiksi, kaikille avoimiksi nähtävyyshaitteiksi tarkoitettujen kansallispuistojen perustamistarkoituksen kanssa ja lähtökohtaisesti edellyttävän säädösmuutoksia. Esityksessä parhaaksi on valittu vaihtoehto, jossa rakennukset tarkoituksenmukaisine tontteineen rajattaisiin kansallispuiston ulkopuolelle ja myytäisiin soveltuvalle taholle.

Lausuntoa on pyydetty 28.8.2026 mennessä.

Toimivalta: hallintosääntö 87 §

Lisätietoja päätöksestä: kehitysjohtaja Sari Soini, 041 731 3214, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Oheismateriaali: Hallituksen esitysluonnos eräiden kansallispuistoista annettujen lakien muuttamisesta

Esittelijä: Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon hallituksen esityksestä eräiden kansallispuistoista annettujen lakien muuttamisesta:

Seitsemisen kansallispuisto on erittäin tärkeä luonto- ja virkistyskohde, jossa vierailee vuosittain yli 40 000 kävijää. Seitsemiseen tehdään paljon päiväretkiä ja myös pidempiä vierailuja. Luontokeskus on kansallispuistoalueen olennainen osa, joka edistää suojelutarkoitusta ja vaikuttaa virkistyskäytön ohjaukseen.

Kuntien, myös Ylöjärven, taloustilanne on tällä hetkellä ja tulevina vuosina erittäin vaikea ja toimintakuluista haetaan mittavia säästöjä. Uusia ei-lakisääteisiä tehtäviä ei ole mahdollisuutta ottaa vastaan. Kaupungin strategisena tavoitteena on luopua tiloista, jotka eivät liity kaupungin ydinpalveluihin. Luontokeskuksen rakennusten ylläpito ja korjaus toisi yli 100 000 € lisävuosikustannuksen, mikä ei ole tässä taloustilanteessa mahdollinen. Tehdyt kustannusarviot vaikuttavat hieman alimitoitetuilta ja lisäksi resurssia tarvittaisiin tilojen vuokraamiseen ja potentiaalisten toimijoiden etsintään rakennusten ylläpidon lisäksi.

Alueella on voimassa 11.10.2012 hyväksytty Kurun ranta-asemakaava (Poikelisjärvi, Heinuu, Ahvenlammi, Pitkäjärvi, Iso Tervajärvi). Ranta-asemakaavassa opastuskeskuksen alueen pääkäyttötarkoitus on luonnonsuojelu. Rakennuksia ei ole kaavalla suojeltu. Alue kuuluu osana laajaan Seitsemisen kansallispuiston kattavaan Natura-verkostoon (kohde Seitsemisen). Alueelle ei ole tällä hetkellä vireillä eikä suunnitteilla kaavahankkeita. Lähtökohdat kansallispuistosta irroitettavan alueen kehittämiseksi ovat haastavat. Luontokeskuksessa on toiminut useita yrittäjiä, mutta pidemmällä ajanjaksolla taloudellisesti kannattavan konseptin kehittäminen ei ole onnistunut.

Ylöjärven kaupunki näkee parhaana vaihtoehtona, että luontokeskuksen alue säilyisi edelleen valtion omistuksessa. Ylöjärven Yrityspalvelu Oy voi edelleen toimia kiinteässä yhteistyössä alueen matkailun edistämiseksi. Erityisen tärkeänä nähdään, että Metsähallitus huolehtii jatkossakin Seitsemisen alueen reitistöistä ja niiden ylläpidosta.

Päätös: